

Lehdistötiedote

Luxemburg, 24. tammikuuta 2022

EU:n 5G-verkkoja on vauhditettava

Euroopan tilintarkastustuomioistuin vaatii tänään julkaisemassaan erityiskertomuksessa, että 5G – uusi maailmanlaajuinen matkapuhelinverkkojen standardi – olisi otettava EU:ssa käyttöön tähänastista ripeämmässä tahdissa. Jäsenvaltiot ovat viivästyneet merkittävästi 5G-verkkojen toteuttamisessa, ja tämä vaarantaa EU:n tavoitteet, jotka koskevat 5G:n saatavuutta ja kattavuutta. Samalla 5G:n käyttöönottoon liittyvät turvallisuuskysymykset olisi saatava ratkaistuksi johdonmukaisella ja yhtenäisellä tavalla, toteavat tarkastajat.

5G-palvelut ovat välttämättömiä laajalle kirjolle sellaisia sovelluksia, joista on hyötyä monille EU:n talouden aloille ja jotka parantavat kansalaisten jokapäiväistä elämää. 5G:n arvioidaan kasvattavan Euroopan BKT:tä jopa biljoonalla eurolla vuosina 2021–2025, ja sen avulla saatetaan luoda tai nykyaikaistaa jopa 20 miljoonaa työpaikkaa. Vaikka 5G luo monia kasvun mahdollisuuksia, siihen liittyy myös riskejä. Laitetoimittajia, jotka kykenevät rakentamaan ja pitämään yllä 5G-verkkoja, on vähän, mikä lisää riippuvuutta. Lisäksi kasvaa riski siitä, että ns. vihamieliset valtiolliset toimijat pääsevät käsiksi verkkoihin.

Euroopan komissio asetti vuoden 2016 toimintasuunnitelmassaan tavoitteeksi, että 5G on saatavilla kaikilla kaupunkialueilla ja keskeisillä liikenneväylillä vuoteen 2025 mennessä. Viime vuoden maaliskuussa komissio asetti uuden tavoitteen, jonka mukaan 5G:n olisi katettava koko EU vuoteen 2030 mennessä. Tarkastajat panevat kuitenkin merkille, että vain puolet jäsenvaltioista on sisällyttänyt nämä tavoitteet kansallisiin 5G-strategioihinsa. Komissio on tukenut jäsenvaltioita kyseisten tavoitteiden saavuttamisessa erilaisilla aloitteilla sekä tarjoamalla opastusta ja rahoitusta. Komissio ei kuitenkaan ole koskaan määritellyt selkeästi, millaista laatua 5G-palveluilta odotetaan. Tämä voi johtaa siihen, että 5G-palveluiden saatavuus ja laatu eivät ole saman tasoisia kaikkialla EU:ssa. Tämä voi entisestään kasvattaa ns. digitaalista kahtiajakoa, korostavat tarkastajat.

”Eri puolilla EU:ta tullaan vuoteen 2025 mennessä käyttämään kaikkiaan 400 miljardia euroa 5G-verkkojen kehittämiseen. Näin tuetaan tulevaisuuden talouskasvua ja kilpailukykyä. Monet jäsenvaltiot ovat kuitenkin jääneet jälkeen, ja tästä syystä EU on edelleen kaukana siitä, että se hyödyntäisi kaikki edut, jotka 5G tarjoaa”, toteaa Annemie Turtelboom, kertomuksesta vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen. *”Lisäksi se, että jäsenvaltiot soveltaisivat yhtenäisiä*

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset tiedot. Kertomus löytyy kokonaisuudessaan sivustolta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

lähestymistapoja erityisesti 5G-turvallisuuteen, on edelleenkin strategisesti tärkeä kysymys EU:n teknologisen suvereniteetin ja sisämarkkinoiden toimivuuden kannalta”.

Kaikki jäsenvaltiot Kyprosta, Liettuaa, Maltaa ja Portugalia lukuun ottamatta saavuttivat vuoden 2020 välitavoitteen, jonka mukaan 5G:n oli määrä olla käytettävissä ainakin yhdessä suuremmissa kaupungeissa. Monet EU-maat eivät kuitenkaan edisty aikataulun mukaisesti 5G-verkkojensa käyttöönotossa. Komissio katsoo, että kuudessatoista EU-maassa todennäköisyys vuoden 2025 tavoitteen saavuttamisesta on parhaassakin tapauksessa keskitasoa (Alankomaat, Irlanti, Itävalta, Liettua, Malta, Portugali, Puola, Saksa, Slovenia, Tšekki ja Viro) ja pahimmassa tapauksessa matala (Belgia, Bulgaria, Kreikka, Kroatia ja Kypros). Vuoden 2021 marraskuuhun mennessä EU:n direktiivi, jossa muun muassa asetettiin määräaika 5G-pioneeritaajuuksialueiden myöntämiselle, oli edelleen saattamatta osaksi kansallista lainsäädäntöä 23 jäsenvaltiossa. Tarkastajat tähdentävät, että tämänhetkisellä täytäntöönpanovauhdilla tavoitteet, jotka EU on asettanut tälle vuosikymmenelle, jäävät erittäin todennäköisesti saavuttamatta.

5G:n käyttöönotto käy käsi kädessä turvallisuuskysymysten kanssa. EU-maihin sijoittautuneilla laitetoimittajilla on velvollisuus noudattaa EU:n standardeja ja oikeudellisia vaatimuksia. Kuusi kahdeksasta suurimmasta laitetoimittajasta on kuitenkin sijoittautunut EU:n ulkopuolelle. Esimerkiksi Huawei on kiinalainen ja Samsung eteläkorealainen. EU:n ulkopuolisten maiden lainsäädäntö voi poiketa merkittävästi EU:n standardeista esimerkiksi henkilötietojen suojan osalta. Tarkastajat ilmaisevat huolensa siitä, että EU:n käyttäjiin voidaan soveltaa ulkomaiden lakeja silloin kun valvontakeskukset sijaitsevat EU:n ulkopuolella. Komissio reagoi ripeästi, kun 5G-turvallisuudesta tuli keskeinen kysymys EU-tasolla, sillä 5G-kyberturvallisuutta koskeva EU:n välineistö hyväksyttiin tammikuussa 2020. Tämä oli kuitenkin liian myöhäistä joukolle matkapuhelinverkkojen operaattoreita, jotka olivat jo valinneet laitetoimittajansa.

Tarkastajat toteavat, että vaikka 5G-turvallisuuskysymykset ovat luonteeltaan rajat ylittäviä, saatavilla on vain vähän julkista tietoa siitä, miten jäsenvaltiot suhtautuvat turvallisuusasioihin ja erityisesti suuririskisiin laitetoimittajiin. Tämän seurauksena jäsenvaltioiden on vaikea omaksua yhtenäistä lähestymistapaa ja myös komission mahdollisuudet parantaa 5G-verkkojen turvallisuutta pienenevät. Tarkastajat havaitsivat, että koska 5G-välineistön toimenpiteet eivät ole oikeudellisesti sitovia, jäsenvaltiot suhtautuvat käytännössä toisistaan poikkeavasti siihen, miten tiettyjen toimittajien laitteita voidaan käyttää tai minkä laajuisia rajoituksia korkeariskisiin laitetoimittajiin sovelletaan. Lisäksi jos jäsenvaltioiden olisi suljettava korkeariskiset laitetoimittajat ulos verkoistaan ilman siirtymäaikoja, niiden vaihtamisesta toisiin toimittajiin saattaisi koitua melkoisia kuluja. Tällä hetkellä ei ole selvää, voitaisiinko kyseisten kulujen korvaamista pitää valtiontukena ja olisiko tällainen valtiontuki EU:n kilpailusääntöjen mukaista.

Komissio ei ole toistaiseksi arvioinut, mikä vaikutus voisi olla sillä, että yksi jäsenvaltio rakentaa 5G-verkkonsa käyttäen sellaisen toimittajan laitteita, jota pidetään suuririskisenä toisessa jäsenvaltiossa. Tällainen tilanne voisi vaikuttaa rajat ylittävään turvallisuuteen ja jopa EU:n sisämarkkinoiden toimintaan, varoittavat tarkastajat.

Taustaa

Erityiskertomus 3/2022 5G-verkot EU:ssa: viiveitä käyttöönotossa ja ratkaisemattomia turvallisuusongelmia löytyy tilintarkastustuomioistuimen sivustolta (eca.europa.eu).

Tänään julkaistu kertomus täydentää muita tilintarkastustuomioistuimen viime vuosina tekemiä töitä, erityisesti katsauksia, joissa käsiteltiin [EU:n vastausta Kiinan valtiovetoiseen](#)

[investointistrategiaan](#) sekä [EU:n kyberturvallisuuspolitiikkaa](#), samoin kuin erityiskertomuksia, jotka koskivat [Euroopan teollisuuden digitalisointia](#) sekä [laajakaistayhteyksiä EU:n jäsenvaltioissa](#).

Euroopan tilintarkastustuomioistuin esittää erityiskertomuksensa Euroopan parlamentille ja EU:n neuvostolle sekä muille kiinnostuneille tahoille, kuten kansallisille parlamenteille, elinkeinoelämän sidosryhmille ja kansalaisyhteiskunnan edustajille. Valtaosa tilintarkastustuomioistuimen kertomuksissa esitetystä suosituksesta pannaan täytäntöön.

Lehdistö – yhteydenotot

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen lehdistöpalvelu: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – matkapuhelin: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – matkapuhelin: (+352) 691 553 547